

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 9 1 1 9 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

Izpitna pola 1

A) Bralno razumevanje

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

Sreda, 10. junij 2009 / 90 minut (30 + 60)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo Vam, da za reševanje dela A porabite 30 minut, za reševanje dela B pa 60 minut.

Izpitna pola vsebuje 9 nalog v delu A in 18 nalog v delu B. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 70, od tega 20 v delu A in 50 v delu B. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov (možnost odbitnih točk zaradi jezikovnih napak)

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Izhodiščno besedilo k Izpitni poli 1: *Prihodnost Evropske unije je moja prihodnost*. Vestnik, 11. maja 2006.

Evropska unija bi morala prepovedati prodajo izdelkov, ki jih proizvajajo otroci, mlajši od 14 let

Prihodnost Evropske unije je moja prihodnost

Sklepna prireditelj slovenske srednješolske debatne dejavnosti in vseslovenskega mladinskega esejištnega natečaja ter velik uspeh ljutomerskih debaterjev

1 Konec aprila so bile v mali dvorani slovenskega parlamenta javna razprava o prihodnosti Evropske unije, razglasitev desetih najboljših esejev na esejištnem natečaju. Prihodnost evropske unije je moja prihodnost, debata finalnih ekip slovenske debate in razglasitev najboljših letošnjih debatnih dosežkov.

2 Pozdravni nagovor je imel predsednik Državnega zbora gošpod France Cukjati, o pomenu Evropske unije je spregovoril ambasador Republike Avstrije, o pomenu slovensčine v Evropski uniji pa gospod Janez Dular. Med deset najboljših izmed sedemdesetih prispelih esejev se je uvrstil

esej dijaka tretjega letnika Gimnazije Franca Miklošiča Mihe Horvata, ki bo za nagrado s preostalimi devetimi nagrajenci odpotoval v Evropski parlament v Strasbourg, kjer bo sodeloval v simulaciji zasedanja evropskega parlamenta.

3 V razpravi, ki je sledila branju esejev, je svoje mnenje o uniji izrazilo veliko dijakov in nekaj med njimi unije ni videlo ravno v pozitivni luči, predvsem v smislu manjših možnosti odločanja glede na velikost države.

4 Finalna slovenska debata je potekala med ekipama Gimnazije Celje Center in Gimnazije Bežigrad, in sicer na temo: Evropska unija bi morala prepovedati prodajo izdelkov, ki jih proizvajajo otroci, mlajši od 14 let. To je bila tudi ena od tem, o katerih so na letošnjih slovenskih in angleških turnirjih debatirali slovenski srednješolci.

5 Zmagala je ekipa gimnazije Celje Center in postala državni prvak v slovenski debati. Na razglasitvi najboljših debatnih dosežkov letošnjega šolskega leta je bil angleški debatni klub Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer z 41 zmagami razglašen za najuspešnejši angleški debatni klub v Sloveniji, za njim je s 23 zmagami uvrščen debatni klub gimnazije Ledina in z 22 zmagami klub Logos iz Gimnazije Trbovlje.

V kategoriji slovenskih debatnih klubov je bil s 44 zmagami najuspešnejši debatni klub Gimnazije Ledina, na drugem mestu z 28 zmagami slovenski debatni klub Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, tretje mesto pa sta si s 24 zmagami delila debatna kluba Gimnazije Ravne na Koroskem in Dvojezične srednje šole v Lendavi.

6 Za in Proti, Zavod za kulturo dialoga, v okviru katerega delujejo

Nagrajenci esejištnega natečaja

vsi šolski debatni klubi, in ki z debatnim programom na Slovenskem letos praznuje deset let, bo v tem šolskem letu sklenil televizijsko debatno oddajo »Tekma«, projekt Mladinski parlamenti in v Kranjski Gori konec junija organiziral še deseto poletno debatno šolo s predavatelji iz Slovenije, Združenih držav Amerike in Avstralije.

Prazna stran

A) Bralno razumevanje

Pozorno preberite priloženo besedilo in rešite naloge.

1. Kaj je tema izhodiščnega besedila?

(1 točka)

2. Pojasnite v največ dveh povedih, kaj pomeni nadnaslov Evropska unija bi morala prepovedati prodajo izdelkov, ki jih proizvajajo otroci, mlajši od 14 let.

(3 točke)

3. Kje in kdaj je potekala sklepna prireditev slovenske srednješolske debatne dejavnosti?

(2 točki)

4. Kdo je pozdravil mlade debaterje na sklepni prireditvi?

(1 točka)

5. Obkrožite DA ali NE glede na vsebino izhodiščnega besedila.

- a) Državni prvaki v slovenski debati so dijaki Gimnazije Celje Center. DA / NE
- b) Miha Horvat je s svojim esejem Prihodnost Evropske unije dosegel prvo mesto. DA / NE
- c) Vsi nagrajenci esejističnega natečaja bodo odpotovali v Evropski parlament v Strasbourg. DA / NE
- č) Debaterji Dvojezične srednje šole v Lendavi so zasedli tretje mesto. DA / NE
- d) Šolski debatni klubi delujejo pod okriljem Zavoda za kulturo dialoga. DA / NE
- e) V Kranjski Gori bo organizirana debatna šola s predavatelji iz Slovenije, ZDA in Avstralije. DA / NE

(6 točk)

6. O čem je na finalni prireditvi slovenskih debaterjev spregovoril gospod Janez Dular?

(1 točka)

7. V katerih jezikih potekajo debate na Slovenskem?

(2 točki)

8. Kaj so v letošnjem šolskem letu dosegli debaterji Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer?

(2 točki)

9. Kako so nekateri dijaki razmišljali o EU?

(2 točki)

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

Pozorno preberite priloženo besedilo in rešite naloge.

1. V katero vrsto besedil spada izhodiščno besedilo? Podčrtajte ustrezno možnost in svojo izbiro utemeljite tako, da navedete vsaj dve značilnosti tovrstnih besedil.

uradovalna/strokovna/publicistična/zasebna/umetnostna/znanstvena

Navedba dveh značilnosti:

(2 točki)

2. Katero ubeseditveno stališče prevladuje v izhodiščnem besedilu?

(2 točki)

3. Katera prvina nebesednega jezika dopolnjuje besedilo?

(1 točka)

4. Zapišite izgovor glasov v spodnjih besedah.

dosežkov [ ]

dialog [ ]

kranjski [ ]

predvsem [ ]

(4 točke)

5. S katerim namenom je sporočevalec tvoril besedilo? Odgovorite v eni povedi.

(3 točke)

6. Iz drugega odstavka izhodiščnega besedila izpišite lastna imena in jih razvrstite v preglednico.

Imena bitij	Zemljepisna lastna imena	Stvarna lastna imena

(6 točk)

7. V drugem odstavku izhodiščnega besedila je izraz evropski parlament zapisan prvič z veliko in drugič z malo začetnico. Ali sta oba zapisa pravilna?

DA / NE

Utemeljite svoj odgovor v eni povedi.

(4 točke)

8. Podčrtanim prevzetim besedam pripišite domače ustreznice, ki bodo skladne z izhodiščnim besedilom.

Evropska unija _____

slovenski parlament _____

finalna ekipa _____

simulacija zasedanja _____

(4 točke)

9. Z besedama zapišite naslednja številčna izraza.

z 41 zmagami _____

mlajši od 14 let _____

(2 točki)

10. Iz podnaslova izpišite vse pridevnike in jim pripišite pripadajoče oblikoslovne lastnosti.

Sklepna prireditev slovenske srednješolske debatne dejavnosti in vseslovenskega mladinskega esejističnega natečaja ter velik uspeh ljutomerskih debaterjev.

(4 točke)

11. Določite stavčne člene s podčrtovanjem.

Zmagala je ekipa Gimnazije Celje Center in postala državni prvak v slovenski debati.

(3 točke)

12. Ali je zapis stvarnega lastnega imena v prvi povedi petega odstavka pravilen?

DA / NE

(1 točka)

13. Poved zapišite s strukturo S.

V razpravi, ki je sledila branju esejev, je svoje mnenje o uniji izrazilo veliko dijakov in nekaj med njimi unije ni videlo ravno v pozitivni luči.

(4 točke)

14. Iz glagola govoriti tvorite samostalnike z naslednjim pomenom:

izmenjava mnenj, misli –

---

govorjenje v korist koga,
ki je negativno ocenjen;
dokazovanje pravilnosti česa –

---

kratek sestavek pred knjižnim besedilom,
ki govori o njem in o njegovem piscu –

(3 točke)

15. Zloženo poved pretvorite v enostavčno. Pomena povedi ne spreminjajte.

Veliko dijakov, ki so sodelovali na literarnem natečaju, je prejelo nagrado.

(3 točke)

16. Izpišite besedo, s katero je izraženo besedilno navezovanje med stavkoma v povedi *To je bila tudi ena od tem, o katerih so na letošnjih slovenskih in angleških turnirjih debatirali slovenski srednješolci.*

(1 točka)

17. Zapišite imenovalniško obliko zaimka *o čemer*.

(1 točka)

18. Dopolnite razpredelnico z ustreznimi glagolskimi oblikami.

	rečem	
povedati		
		govori

(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran